

Transparantieregister Zorg 2022 – de kengetallen

25 juli 2023

Inleiding

Dagelijks wordt samengewerkt tussen zorgprofessionals, zorginstellingen en patiëntenorganisaties enerzijds en geneesmiddelen- en medische technologie bedrijven anderzijds. Dat kan bijvoorbeeld gaan om het delen van expertise, het meewerken aan wetenschappelijk onderzoek, het sponsoren van medische opleidingen, etc. Dergelijke vormen van samenwerking zijn belangrijk voor medische vooruitgang en voor een betere zorgverlening aan patiënten. De samenwerkingen staan immers in het teken van verbetering van patiëntenzorg en van innovatie van geneesmiddelen en medische hulpmiddelen.

De gunstbetoonregels in de Geneesmiddelenwet en de Wet medische hulpmiddelen, nader uitgewerkt in de zelfregulering van de Stichting Code Geneesmiddelenreclame (CGR) en de Stichting Gedragscode Medische Hulpmiddelen (GMH), zijn ervoor bedoeld dat deze samenwerking de onafhankelijkheid van zorgprofessionals, zorginstellingen en patiëntenorganisaties niet aantast. Om de waarborg van de onafhankelijkheid verder naar buiten toe uit te dragen, worden de samenwerkingen openbaar gemaakt in het Transparantieregister Zorg. Het publiek kan op de website met het invullen van het BIG-nummer van de zorgprofessional of het KvK-nummer van de zorginstelling of patiëntenorganisatie kijken of sprake is van een samenwerking. Om het zoeken makkelijker te maken, zijn op de website checklijsten van BIG- en KvK-nummers gepubliceerd die in het Transparantieregister Zorg voorkomen.

Ook dit jaar hebben de [CGR](#) en de [GMH](#) ieder tien van deze samenwerkingen nader onderzocht. De rapportage daarvan is te vinden op de websites van de CGR en GMH.

Verbeterplan

Vorig jaar is vanuit journalistieke hoek (NOS/Nieuwsuur, FTM) kritiek geuit op het functioneren van het Transparantieregister Zorg. Ook het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik (IVM) heeft in het jaarlijkse evaluatieonderzoek dat zij in opdracht van het Ministerie van VWS verricht een aantal aanbevelingen gedaan. De kritiekpunten en aanbevelingen zijn door de betrokken veldpartijen ter harte genomen en hebben geresulteerd in een verbeterplan. De uitvoering van dit plan vindt stapsgewijs in 2023 en 2024 plaats. Hieronder volgt een overzicht van de verbeteringen die op dit moment door het Transparantieregister Zorg zijn doorgevoerd.

Een belangrijk kritiekpunt betrof het aantal foutmeldingen bij zoekopdrachten in het register. Dit bleek te worden veroorzaakt door veiligheidsinstellingen. Deze instellingen zijn aangepast, zonder geweld te doen aan de veiligheid, waardoor de foutmeldingen niet meer plaatsvinden.

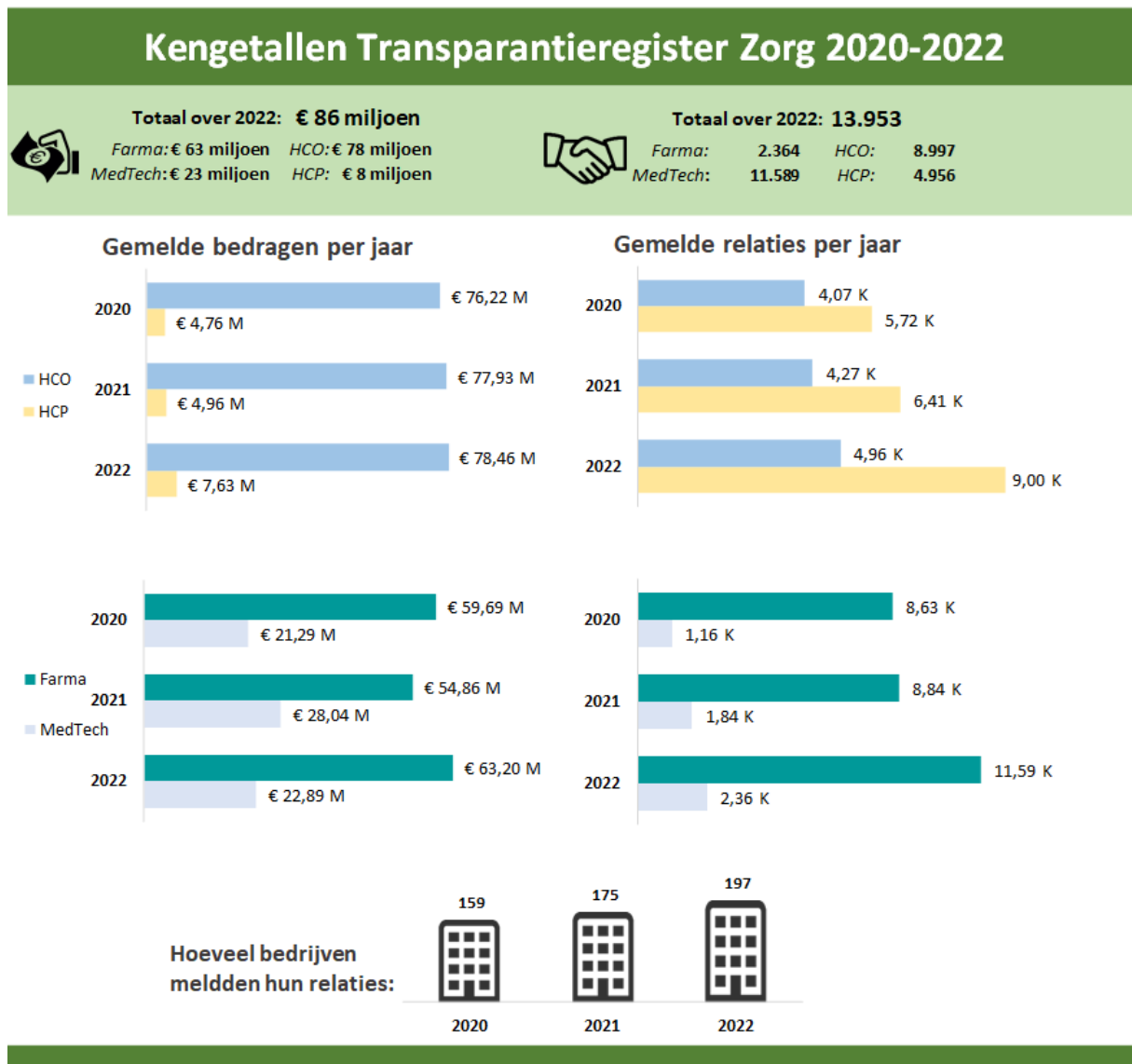
Een andere wijziging betreft de governance structuur van de Stichting Transparantieregister Zorg. Voorheen vormden vertegenwoordigers van de koepels een Raad van Toezicht op afstand. Vanaf 1 juli 2023 kent de stichting een onafhankelijk statutair bestuur dat volledig verantwoordelijk is voor het beleid en de uitvoering van de stichting. Als onafhankelijk voorzitter is em. prof. dr. Gerrit van der Wal, voormalig Inspecteur-Generaal Gezondheidszorg, benoemd.

Wat staat er in het Transparantieregister Zorg over 2022?

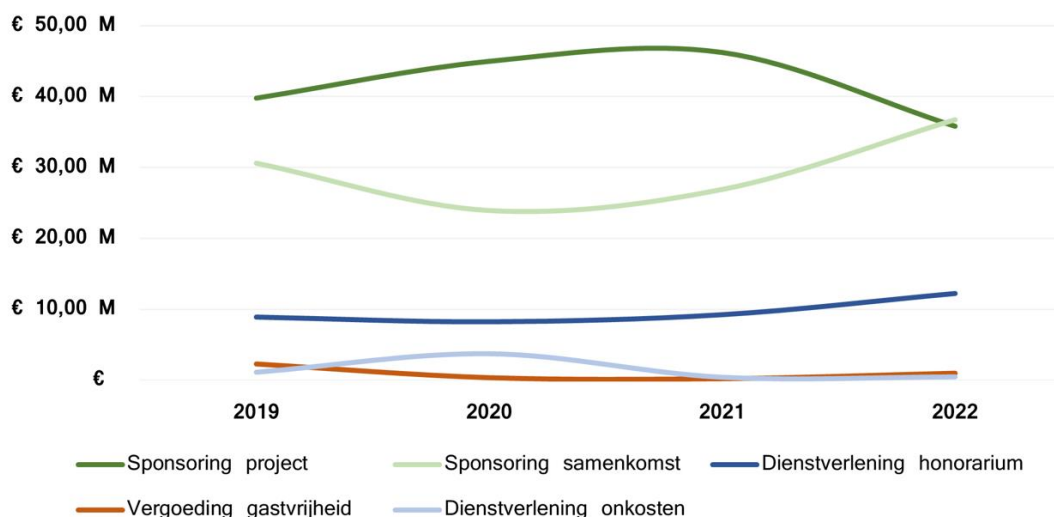
In 2022 hebben 197 bedrijven financiële relaties gerapporteerd met een gezamenlijke waarde van € 86 miljoen. Dit betreft een stijging ten opzichte van 2021 met 4%.

De stijging is met name waarneembaar in de relaties met zorgprofessionals, van € 5 miljoen in 2021 naar € 7,6 miljoen in 2022. Het aantal relaties nam toe van 6.400 in 2021 naar 9.000 in

2022. Dit lijkt een logisch herstel van na de coronacrisis. Voor de coronacrisis was de totale waarde van relaties met individuele zorgprofessionals nog € 8,4 miljoen, bestaande uit bijna 11.000 relaties. De gemiddelde waarde per relatie is iets toegenomen (€ 849).

De totale waarde van relaties met zorgorganisaties (zorginstellingen en patiëntenorganisaties) nam minder toe. In de uitsplitsing tussen de relaties die zijn gemeld door geneesmiddelenbedrijven enerzijds en medische hulpmiddelen bedrijven anderzijds blijkt dat de totale waarde gemeld door medische hulpmiddelen bedrijven met 18% (€ 5 miljoen) is afgenomen. Dit blijkt een artefact. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat bij één leverancier in 2021 door het buitenlandse hoofdkantoor melding is gemaakt van grote onderzoekssamenwerkingen die niet in het Nederlandse register gemeld hadden hoeven worden. Het jaar 2021 is daarmee niet volledig representatief. Dit effect is waarneembaar in onderstaande figuur. Daarentegen is de sponsoring van samenkomsten, na de afname door de coronacrisis, weer toegenomen.

De getallen op een rij

Uit de gegevens 2022 die in het register zijn opgenomen, is het volgende op te maken:

- In 2022 is het aantal gecontracteerde relaties, gemeld tussen zorgverleners, zorginstellingen, samenwerkingsverbanden van zorgverleners, patiëntenorganisaties en leveranciers van geneesmiddelen, medische hulpmiddelen en diergeneesmiddelen, ten opzichte van 2021 gestegen naar bijna 14.000. Met name het aantal relaties met individuele zorgverleners (voornamelijk artsen) is toegenomen (van 6.412 naar 8.997). Het aantal relaties met instellingen en samenwerkingsverbanden van zorgverleners en patiëntenorganisaties is toegenomen tot 4.956, vergelijkbaar met het niveau van 2019 (voor corona).
- Alle bedragen opgeteld, gaat het om een bedrag van € 86 miljoen dat voor het jaar 2022 is gerapporteerd aan het Transparantieregister Zorg, 4% hoger dan in 2021.
- 91% van de € 86 miljoen betreft financiële relaties tussen bedrijven en zorginstellingen en samenwerkingsverbanden van zorgverleners, alsmede met patiëntenorganisaties (tezamen € 78,5 miljoen). € 7,6 miljoen heeft betrekking op relaties tussen bedrijven en individuele zorgprofessionals (een stijging van 54%). Daarmee is het aantal samenwerkingen met individuele zorgprofessionals weer bijna terug op het niveau van voor de coronacrisis.
- Het gemiddelde bedrag van een relatie tussen bedrijven en individuele zorgprofessionals is ten opzichte van 2021 iets toegenomen: € 849 per relatie, € 2.631 per persoon. Voor de samenwerking tussen bedrijven en instellingen geldt een gemiddelde waarde van circa € 15.830 per relatie en € 75.000 per organisatie, 13% lager dan in 2021.
- Het aantal bedrijven dat financiële relaties heeft gemeld is 197. In 2021 rapporteerden 175 bedrijven.
- Bijna drie vierde van de waarde van de relaties in het Transparantieregister Zorg betreft relaties met geneesmiddelenbedrijven (€ 63 miljoen). De totale waarde van de relaties met leveranciers van medische hulpmiddelen bedraagt bijna € 23 miljoen.
- Het bedrag dat door leveranciers van medische hulpmiddelen is gemeld, is met 18% afgenomen. Geneesmiddelenbedrijven meldden 15% meer, een herstel na de coronaperiode.
- Het Transparantieregister Zorg bestaat sinds 2012. Uit privacyoverwegingen worden de financiële gegevens na 3 jaar verwijderd. Dit betekent dat het openbare register op dit moment de gerapporteerde relaties bevat van de periode 2020 tot en met 2022.
- Het register werd in de periode juli 2022 tot juli 2023 geraadpleegd door ruim 17.000 unieke bezoekers, waarvan 70% nieuw en 30% terugkerend was.

Overzicht kengetallen in tabel:

Onderwerp		2019		2020		2021		2022	
		HCP	HCO	HCP	HCO	HCP	HCO	HCP	HCO
Aantal Relaties	Aantal unieke HCO's / HCP's	3.652	1.160	1.815	913	1.914	914	2.902	1.047
	Aantal relaties	10.722	4.714	5.719	4.070	6.412	4.266	8.997	4.956
	Totale waarde	€ 8.426.673	€ 70.677.556	€ 4.758.964	€ 76.219.806	€ 4.961.845	€ 77.933.999	€ 7.634.498	€ 78.455.598
	Gemiddelde waarde per HCO / HCP	€ 2.307	€ 61.781	€ 2.622	€ 83.574	€ 2.592	€ 85.548	€ 2.631	€ 75.005
	Gemiddelde waarde van de relatie	€ 786	€ 14.993	€ 832	€ 18.727	€ 774	€ 18.269	€ 849	€ 15.830
	Aantal met 1 relatie	1719	512	689	390	692	375	524	256
	Aantal met 2 relaties	689	195	448	164	416	140	346	111
	Aantal met 3-5 relaties	778	189	444	147	454	172	440	181
	Aantal met 6-10 relaties	310	87	150	76	184	72	238	92
	Aantal met 11-20 relaties	99	66	66	46	75	54	95	61
Aantal met > 20 relaties	36	26	14	27	22	29	24	31	
Soorten Relaties	Dienstverlening honorarium	61%	5%	88%	5%	95%	6%	79%	8%
	Dienstverlening onkosten	11%	0%	4%	5%	1%	0%	5%	0%
	Sponsoring project	1%	54%	1%	59%	1%	59%	3%	45%
	Sponsoring samenkomst	0%	40%	0%	31%	0%	34%	0%	47%
	Vergoeding gastvrijheid	26%	0%	7%	0%	2%	0%	12%	0%

HCP = health care professional, een individuele zorgverlener

HCO = health care organisation, een zorginstelling of samenwerkingsverband waar zorgverleners in participeren of werkzaam zijn of een patiëntenorganisatie